

Medalles i guitons de la Guerra de Separació i de la Pau dels Pirineus

R. BORRAS I COSTA

L'epopeia que representà per a Catalunya els fets que globalment anomenem GUERRA DELS SEGADORS, i que potser seria més escaient de dir-ne GUERRA DE SEPARACIÓ, no tingué en el seu moment cap commemoració de tipus medallístic que reflectís algun dels molts esdeveniments que es succeïren al llarg de 12 anys; fins que els francesos, per tal d'enaltir la figura del seu sobirà, crearen a París l'anomenada inicialment *Petite Académie* (3 de febrer de 1663), que amb el temps canvià quatre vegades de nom fins arribar al definitiu d'*Académie Royale des Inscriptions et Belles-Lettres*, amb la funció màxima, i en alguns moments única, de crear i editar la que seria història medallística de Lluís XIV.

Hi foren reflectits els esdeveniments que hom considerà més afalagadors per al monarca, i entre ells hom inclogué per ordre cronològic de commemoració: LA PRESA DE ROSES, LA BATALLA DEL PLA DE LLORENS I LA PRESA DE BALAGUER, i LA PRESA DE TORTOSA; també n'encunyaren una commemorant la PRESA DE CADAQUÉS I CASTELLÓ, fet succeït el 1655 i per tant fora del temps; això mateix passa amb una altra que commemora la presa de XIV VRBES amb data 1654, i que fa referència a Vilafranca de Conflent, Puigcerdà, la Seu d'Urgell, Ripoll, Camprodon, Berga i altres del Rosselló i la Cerdanya. També voldria parlar d'una medalla commemorant la presa de XXXV VRBES amb data del 1645 i que faria referència a les preses de Roses, Agramunt, Camarasa i Balaguer; la dita medalla és publicada pel catàleg de l'*Académie* del 1702 i per Van Loon (1732); no obstant això no és citada per J. Jacquot ni en altres llocs, la qual cosa fa pensar que potser sigui la que consta en els documents de l'*Académie*, en una relació feta el 1694, de 39 medalles previstes entre les quals una porta la data del 1645 i el títol *PLUSIEURS VILLES EN FLANDRES, EN CATALOGNE ET MILANOIS* i que no fou realitzada.

Referent a la indigna Pau dels Pirineus, els records numismàtics, ja sigui en forma de medalla o de guitó, són més abundants i més d'època; en aquesta commemoració, s'hi adhereixent els castellans de Flandes, per la qual cosa podem trobar per a aquest «gloriós» esdeveniment les representacions del REI «CATOLICO» i del REI «CHRISTIANISSIME», i tots contents. No cito la commemoració del tercer centenari de la dita pau (ja seria massa). Generalment, les medalles encunyades per l'Académie han estat sistemàticament reencunyades fins al dia, i potser per aquesta raó hi ha algunes variants tant dels anversos com dels reversos.

Núm. 1 — 1645 PRESA DE ROSES

Les forces franceses manades per el comte de Plessis-Praslain començaren el setge el 8 d'abril de 1645, i el 28 de maig del mateix any, el governador de la plaça, Diego de Illescas, la lliurà després de 59 dies de setge.

Medalla editada per la Petite Académie de Paris entre el 1684 i el 1693.

- A/. Retrat infantil de Lluís XIV a la dreta amb cabells llargs, vestit amb armadura i sobre el pit la creu del Saint-Esprit.

Llegenda: LVD(OVICVS).XIIII.D(EI) .G(RATIA) .FR(ANCI AE).ET. NAV(ARRAE).REX.

Sense signatura.

- R/. Els vents bufant sobre la proa d'un vaixell sobre el qual hi ha una rosa que simbolitza la ciutat de Roses.

Llegenda: RHODA.CATALON(IAE).CAPTA.; a l'exerg: M.DC.XLV. i la signatura BRETON.

Metall: Ar.

Diàmetre: 51 mm.

Pes: 69 g.

Núm. 2 — 1645 PRESA DE ROSES

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions (París) entre el 1696 i el 1701.

- A/. Retrat infantil de perfil i a la dreta de Lluís XIV amb cabells curts i amb corona de llorer, amb armadura i amb la creu del Saint-Esprit.

Llegenda: LVDOVICVS.XIV.REX.CHRISTIANISSIMVS.; signatura R(OUSSEL).

- R/. El mateix tema que l'anterior.

Llegenda: RHODA ♥ CATALON(IAE) ♥ CAPTA; a l'exerg: M.DC. XLV., signatura MOLART.F(ECIT).

Metall: Br.

Diàmetre: 70 mm.

Pes: 127 g.

2

3

4

6

Núm. 3 — 1645 PRESA DE ROSES

Medalla editada per l'Académie Royale des Médailles et Inscriptions (París) 1702.

- A/. Retrat infantil i nu de Lluís XIV de perfil a la dreta.
Llegenda: LUDOVICUS XIII.REX.CHRISTIANISSIMUS., signatura J. MAVGER F(ECIT).
- R/. El mateix tema de les dues medalles anteriors.
Llegenda: RHODA CATALON(IAE).CAPTA; a l'exerg: M.DC.XLV.
Metall: Au; Ar; Br.
Diàmetre: 41 mm.; 41 mm.; 41 mm.
Pes: 60 g.; 36 g.; 25 g.

Núm. 4 — 1645 PRESA DE ROSES

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions et Belles-Lettres (París) 1721.

- A/. Igual que l'anterior.
- R/. El deu Mart amb un punyal a la mà, aixeca una matrona que presenta l'escut de la ciutat; al fons el mar i el port.
Llegenda: RHODA CATALONIAE CAPTA; a l'exerg: XXVIII MAIL/M.DC.XLV.; signatufra D(U).V(IVIER).
Metall: Br.; Br./Au.; Llautó.
Diàmetre: 41 mm.; 41 mm.; 26 mm.
Pes: 31 g.; 35 g.

Núm. 5 — 1645 BATALLA DE PLA DE LLORENS I PRESA DE BALAGUER

El comte d'Harcourt, després d'impedir als castellans de passar el Segre per intentar aixecar el setge de Roses, resolgué de passar al atac, creuà el riu i els atacà al Pla de Llorens, on el lloctinent i Virrei de Catalunya els derrotà i perseguí fins a Balaguer, posà setge a la ciutat i la conquerí i retornà a Catalunya el 20 d'octubre. Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions (París) vers el 1695.

- A/. Retrat juvenil de perfil a la dreta amb cabells llargs, vestit amb armadura i al pit la creu del Saint-Esprit.
Llegenda: LVDOVICVS ♥ REX ♥ CHRISTIANISSIMVS, signatura: MOLART.F(ECIT).
- R/. Victòria alada posant un peu sobre una guerra d'on neix el Segre (SYCORIS), sobre la qual planta una palma amb una corona mural, davant una dona agenollada representant Balaguer, que li dóna la clau de la ciutat que es veu al fons, i a la dreta els Pirineus amb la corda que utilitzaren per a creuar el riu.
Llegenda: HISPANIS. II.CAESIS. AD.SICORIM. ET. PYRENEOS. SALTVS.; a l'exerg: BALAGVERA CAPTA/M.DC.XLV., signatura: BERNARD F(ECIT).
Metall: Ar.
Diàmetre: 63 mm.
Pes: 110 g.

Núm. 6 — 1645 BATALLA DE PLA DE LLORENS I PRESA DE BALAGUER

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions (París) entre el 1696 i el 1701.

A/. Igual al de la medalla núm. 2 (en encunyacions modernes trobem altres tipus).

R/. Semblant al de la medalla anterior.

Llegenda: HISPANIS ♥ CAESIS ♥ AD ♥ SICORIS ♥ ET ♥ PYRENEOS ♥ SALTVS; a l'exerg: BALAGVERA.CAPTA/M.DC.XLV.; signatura MOLART.F(ECIT).

Metall: Br.

Diàmetre: 70 mm.

Pes: 115 g.

Núm. 7 — 1645 BATALLA DE PLA DE LLORENS I PRESA DE BALAGUER

Medalla editada per l'Académie Royale des Médailles et Inscriptions (París) 1702.

A/. Igual que el de la medalla núm. 3.

R/. La mateixa idea de les dues medalles anteriors amb les figures en sentit invers, primer la figura femenina simbolitzant Balaguer i després Victòria quasi frontal que amb la mà dreta aguanta una corona mural sobre la dona agenollada.

Llegenda: HISPANIS CAESIS AD SICOR(IM).ET PYRENAEOS SALT(US).; a l'exerg: BALAGUERA CAPTA/M.DC.XLV., signatura J. MAUGER.

Metall: Ar.; Br.; Br./Au.

Diàmetre: 41 mm.; 41 mm.; 41 mm.

Pes: 40 g.; 29 g.; 32 g.

Núm. 8 — 1645 BATALLA DE PLA DE LLORENS I PRESA DE BALAGUER

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions et Belles-Lettres (París) entre el 1703 i el 1723.

A/. Igual que el de la medalla núm. 3.

R/. Semblant i quasi igual al de la medalla anterior amb la variant que la dona agenollada representant Balaguer té al darrera l'escut d'armes de la ciutat.

Llegenda: HISPANIS CAESIS AD SICORIM ET PYRENAEOS SALTUS; a l'exerg: BALAGUERIUM CAPTUM/XX OCTOBRIS M.DC.XLV.

Núm. 9 — 1648 PRESA DE TORTOSA

El mariscal de Schomberg que havia succeït en el càrrec de Virrei el comte d'Harcourt, assetjà la ciutat de Tortosa des del dia 5 de juliol, la rendí el 12 del mateix mes i el 13 el castell.

Medalla editada per la Petite Académie (París) abans del 1694.

A/. Retrat de perfil a la dreta de Lluís XIV, amb cabells llargs i ondulats i vestit amb armadura i draperia.

Llegenda: LVDOVICVS MAGNVS/REX CHRISTIANISSIMVS; sense signatura.

Aquest anvers no correspon al tema commemorat, ja que representa una edat superior a la que li correspondria.

- R/. Dona simbolitzant la ciutat de Tortosa assegurada sobre una gerra d'on surt l'Ebre i en la qual es llegeix IBERVS; els braços creuats sobre una àncora; darrera, la proa d'un vaixell, i al fons, muntanyes.

Llegenda: DERTOSA.EXPVGNATA; a l'exerg: M.DC.XLVIII, i signatura BRETON.

Metall: Ar.

Diàmetre: 56 mm.

Pes: 74 g.

Núm. 10 — 1648 PRESA DE TORTOSA

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions (París) entre el 1695 i el 1701.

- A/. Igual que el de la medalla núm. 2.

- R/. Semblant a la medalla anterior amb algunes variacions, per exemple en aquesta la matrona simbolitzant Tortosa porta sandàlia.

Llegenda: DERTOSA ♥ EXPUGNATA; a l'exerg: M.DC.XLVIII, i signatura MOLART F(ECIT).

Metall: Br.

Diàmetre: 71 mm.

Pes: 157 g.

Núm. 11 — 1648 PRESA DE TORTOSA

Medalla editada per l'Académie Royale des Médailles et Inscriptions (París) 1702.

- A/. Igual que el de la medalla núm. 3.

- R/. Matrona en estat d'abatiment i que simbolitza Tortosa, recolzada sobre una gerra d'on surt l'Ebre (IBERUS), amb una àncora, i al fons la proa d'un vaixell.

Llegenda: DERTOSA EXPUGNATA; a l'exerg: M.DC.XLVIII.; signatura J. MAU: - R.

Metall: Br.; Br./Au.; Ar.

Diàmetre: 41 mm.; 41 mm.; 41 mm.

Pes: 33 g.; 39 g.; 31 g.

- N/. Del revers d'aquesta medalla existeix una variant molt remarcable: li manca el núvol sobre la matrona.

Núm. 12 — 1648 PRESA DE TORTOSA

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions et Belles-Lettres (París) entre el 1703 i el 1723.

- A/. Igual que el de la medalla núm. 3.

- R/. Dona represençant Tortosa, abatuda i assegurada sobre una roca i recolzada sobre l'escut de la ciutat.

17

11

12

14

15

22

Llegenda: DERTOSA EXPUGNNATA; a l'exerg: XIII JULII M.DC. XLVIII.

Metall: Br.

Diàmetre: 41 mm.

Pes: 31 g.

Núm. 13 — 1659 TREVA DE DOS MESOS ENTRE ESPANYA I FRANÇA

Guitó encunyat a Brusselles.

A/. Retrat de Felip IV de perfil a la dreta.

Llegenda: PHIL(IPPUS).IIII.D(EI).G(RATIA).HISP(ANIARUM).ET. INDIARD(UM).REX.

R/. El sol de la pau dissipa els núvols de la guerra.

Llegenda: PERRVMPET 1659.

Metall: Ae.

Diàmetre: 28 mm.

Pes:

Núm. 14 — 1659 CONFERENCIA DE PAU DE L'ILLA DELS FAISANS ENTRE EL CARDENAL MAZARIN I LUIS DE HARO

Foren els preliminars de l'indigna Pau dels Pirineus.

Editada per l'Académie Royale des Médailles et Inscriptions (París) 1702.

A/. Retrat de Lluís XIV de perfil a la dreta.

Llegenda: LUDOVICUS XIII.REX CHRISTIANISS(IMUS).

Signatura: J.MAUGER F(ECIT).

R/. El temple de la Pau dins una illa unida a terra per un pont i al fons els Pirineus.

Llegenda: PACIS ADYTUM.; a l'exerg: COLLOQUIUM / AD BIDA-SSOAM / M.DC.LIX.

Signatura: MAUGER F(ECIT).

Metall: Au.; Ar.; Br.

Diàmetre: 41 mm.; 41 mm.; 41 mm.

Pes: 60 g.; 36 g.; 38 g.

Núm. 15 — 1659 CONFERENCIA DE PAU DE L'ILLA DELS FAISANS ENTRE EL CARDENAL MAZARIN I LUIS DE HARO

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions et Belles-Lettres (París) entre el 1703 i el 1723.

A/. Retrat de perfil a la dreta de Lluís XIV.

Llegenda: LUDOVICUS XIII.REX CHRISTIANISS(IMUS).

R/. Dues figures femenines assegudes i enfrontades, representant França i Espanya, darrera el Temple de la Pau, i al fons els Pirineus.

Llegenda: CONCILIANDAE PACI; a l'exerg: COLLOQUIUM AD BIDASSOAM/M.DC.LIX.

Metall: Br.

Diàmetre: 41 mm.

Pes: 34 g.

Núm. 16 — 1659 CONFERÈNCIA DE PAU DE L'ILLA DELS FAISANS ENTRE EL CARDENAL MAZARIN I LUIS DE HARO

Guitó encunyat a París (1660).

A/. Escut coronat de França.

Llegenda: NIL.NISI.CONSILIO.

R/. Pla de l'Illa dels Faisans al mig del riu Bidasoa.

Llegenda: AETERNO FOEDERE JUNGAM; a l'exerg: 1660.

Diàmetre: 28 mm.

Núm. 17 — 1659 CONFERÈNCIA DE PAU DE L'ILLA DELS FAISANS ENTRE EL CARDENAL MAZARIN I LUIS DE HARO

Guitó encunyat a París (1660).

A/. Retrat de Lluís XIV amb lloer, de perfil a la dreta.

Llegenda: LVD(OVICVS).XIIII.D(EI). G(RATIA). FR(ANCIAE).ET. NA(VARRAE).REX.CODES.ARTESIAE.; a l'exerg: PART(IES). CA-SUELLES.

R/. Semblant a l'anterior guitó, sense l'exerg.

Diàmetre: 28 mm.

Núm. 18 — 1659 CONCLUSIÓ DEL TRACTAT DE PAU (DELS PIRINEUS)

Fou conclòs el 7 de novembre de 1659.

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions et Belles-Lettres (París) entre el 1703 i el 1723.

A/. Igual al de la medalla núm. 15.

R/. Lluís XIV sota la figura del déu Mart diposita una corona a l'altar de la Pau.

Llegenda: FUNDATOR PACIS; a l'exerg: FOEDUS AD PYRENAEOS / VII.NOVEMBRIS.M.DC.LIX., signatura: J B. (Jean le Blanc).

Metall: Br.; Br./Au.

Diàmetre: 41 mm.; 41 mm.

Pes: 31 g.; 36 g.

Núm. 19 — 1660 CONCLUSIÓ DEL TRACTAT DE PAU (DELS PIRINEUS)

Guitó encunyat a París (1660).

A/. Retrat de Lluís XIV amb lloer, de perfil a l'esquerra.

Llegenda: LVD(OVICVS).XIIII.VERE.MAGNO.FR(ANCIAE).REGI. VOTA.VOV(ER)VNT.

R/. Armes.

Llegenda: QVAE.NOBIS.NO(S)TRA.DEDERVUNT; a l'exerg: 1660.

Diàmetre: 28 mm.

Núm. 20 — 1660 CONCLUSIÓ DEL TRACTAT DE PAU (DELS PIRINEUS)

Medalla encunyada a París.

A/. Retrat del Cardenal Mazarin, 3/4 a la dreta.

Llegenda: IVLIVS.ST.ROM.ECL.CARD.MAZARINVS.

- R/. El Temple de la Pau (al frontispici: GAL(LIAE).M(ONARCHIA).P ACATA).

Llegenda: QVI.POSVIT.FINES.SVOS.PACEM.PSA(LMO).47 / D(EO). I(VLIVS).EQVES.DED(ICAVIT). / ANNO 1660.

Diàmetre: 70 mm.

Núm. 21 — 1660 CONCLUSIÓ DEL TRACTAT DE PAU (DELS PIRINEUS)

Medalla francesa.

- A/. Retrat del Cardenal Mazarin de perfil a la dreta.

Llegenda: IVLIVS.CARDINALIS.MAZARINVS.

- R/. El sol dissipa els núvols de la guerra sobre el riu Bidasoa.

Llegenda: HINC.ORDO.HINC.COPIARERVM. 1660.

Metall: Ar.

Diàmetre: 52 mm.

Pes: 41 g.

Núm. 22 — 1660 CONCLUSIÓ DEL TRACTAT DE PAU (DELS PIRINEUS)

Medalla francesa.

- A/. Semblant a l'anterior medalla.

- R/. Ancla.

Llegenda: FIRMANDO.FIRMIOR.HAERET.; a l'exerg: 1660.

Metall: Estany.

Diàmetre: 35 mm.

Núm. 23 — 1660 ENTREVISTA ENTRE LLUÍS XIV I FELIP IV

La dita entrevista fou celebrada a l'illa dels Faisans quan ja era signat el tractat de pau i el contracte de noces, els dies 6 i 7 de juny.

Medalla editada per la Petite Académie de París entre el 1684 i el 1693.

- A/. Retrat adolescent de Lluís XIV, de perfil a la dreta, vestit amb armadura i amb la creu del Saint-Esprit al pit.

Llegenda: LVDOVICVS ★ XIII ★ REX ★ CHRISTIANISSIMVS.

Signatura: M(ICHAEL).M(OLRAT).F(ECIT).

- R/. Els monarques, revestits de cerimonial i dempeus, es donen la mà; al fons, el riu Bidasoa i els Pirineus.

Llegenda: REGVM. ★ COLLOQVIVM ★; a l'exerg: AD.PIRENAEOS. / M.DC.LX., i signatura: MOLART.F(ECIT).

Metall: Ar.

Diàmetre: 62 mm.

Pes: 88 g.

Núm. 24 — 1660 ENTREVISTA ENTRE LLUÍS XIV I FELIP IV

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions (París) entre el 1695 i el 1697.

- A/. Retrat de Lluís XIV de perfil a la dreta, coronat de llorer i vestit a l'antiga.
Llegenda: LVDOVICVS.XIIII.REX.CHRISTIANISSIMVS.
Signatura: R(OUSSEL).
- R/. Mateix tema que l'anterior.
Llegenda: REGVM COLLOQUIVM.; a l'exerg: AD PYRENAEOS./ M.DC.LX.
Metall: Br.
Diàmetre: 70 mm.
Pes: 114 g.

Núm. 25 — 1660 ENTREVISTA ENTRE LLUÍS XIV I FELIP IV

Medalla editada per l'Académie Royale des Médailles et Incriptions (París) 1702.

- A/. Igual al de la medalla núm. 14.
- R/. Semblant a les dues anteriors.
Llegenda: REGVM CONGRESSIO.; a l'exerg.: PAX AD PIRENAEOS./ M.DC.LX.
Metall: Ar.; Br.; Br./Au.
Diàmetre: 41 mm.; 41 mm.; 41 mm.
Pes: 37 g.; 27 g.; 38 g.
- N/. Del revers existeix una variant a la llegenda amb PYRENAEOS.

Núm. 26 — 1660 ENTREVISTA ENTRE LLUÍS XIV I FELIP IV

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions et Belles-Lettres (París) entre el 1703 i el 1723.

- A/. Igual al de la medalla núm. 15.
- R/. Semblant a les tres anteriors.
Llegenda: CONCORDIA AUGUSTORVM.; a l'exerg: LUDOVICI XIV CUM PHILIPPO IV/CONGRASSIO/VI ET VII JUNII/M DC LX.
Metall: Br.
Diàmetre: 41 mm.
Pes: 28 g.

Núm. 27 — 1660 ENTREVISTA ENTRE FELIP IV I LLUÍS XIV

Medalla editada pel Consell de la ciutat de Gant.

- A/. Felip IV i Lluís XIV donant-se la mà, amb branca d'olivera, i, per sobre, l'esperit sant.
Llegenda: ACCIPIT A COELO MISSAM MANVS VTRAQUE PACEM; a l'exerg: PHILIPPO IV. LVDOVICO XIV/CATHOLICO.CHRISTIAN.^{mo}/REGIBVS PACIFICI/S(ENATUS)P(OPULUS) Q(UE) G(ANDAVENSIS).
- R/. El lleó espanyol menja la mel de les abelles que l'envoltan; al fons, tres rams d'olivera amb les flors de lis.

Llegenda: A BELLIS VTRIMQUE FORTITER GESTIS DVLCE-
NE PACIS ENATA A° MDCLX. S.P.Q.S.; al camp: DE.FORTI.DVUL-
CEDO.IVD.XIV./PASCITVR INTER LILIA.SANT.II.

Diàmetre: 52 mm.

Núm. 28 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

El 7 de febrer de 1660, Felip IV manà al seu lloctinent a Catalunya que publicués, en forma d'edictes, els articles totals de la dita Pau. Aquest fou publicat amb data 21 del mateix febrer (els articles que afecten directament Catalunya són el 42 i el 43).

Medalla editada a Flandes.

- A/. Retrat de perfil i a l'esquerra de Felip IV amb el collar del Toisó d'Or.

Llegenda: PH[L]PPO.Q VARTO. MAGNO.PIO.PACIS. DATORI (les lletres ILI.V.M.I.CI.DI formen un cronograma amb la data del 1660).

- R/. Creu de Borgonya entre tres flors de lis.

Llegenda: ✠ NON.IAM.ANNIMANT.FLAMMAE.LAVROS.NEC.LI-
LIA.SPINAE.; en el camp: CONCORDIA IVNGIT.

Sense signar, però suposadament original de WATERLOOS.

Metall: Ar.

Diàmetre: 48 mm.

Pes: 39 g.

Núm. 29 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

Medalla editada a Flandes.

- A/. Retrat de Felip IV de perfil a la dreta, coronat i amb atributs.

Llegenda: PHIL(IPPVS).IV.D.G.REX.HIS.DVX.BR(ABANTIAE).Z.

- R/. Sota una corona reial, dues mans juntes amb els collars del Toisó i del Saint-Esprit (simbolitzant les monarquies d'Espanya i França), sobrevolats pel colom de la pau.

Llegenda: DE CAELO SPIRITVS VNIT.; al camp 1660.

Diàmetre: 45 mm.

Núm. 30 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

Guitó encunyat a Anvers (la Pau fou proclamada a Anvers el 18 de març de 1660).

- A/. Retrat de perfil i a la dreta de Felip IV.

Llegenda: NVMMVS CALCV(LVS).CAM(ARAE)RATIONIS BRA(BA-
NTIAE) A° PACIS.

- R/. Àngel volant amb un llibre i unes balances.

Llegenda: PACE RESVRGET IVSTITIA ET RATIO. 1660.

Metall: Ae.

Diàmetre: 32 mm.

Núm. 31 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

Guitó encunyat a Anvers.

- A/. Retrat de perfil i a la dreta de Felip IV.

Llegenda: PHIL.III.D.G.HISP.ET.INDIAR.REX.

- R/. Himeneu (portant a la mà rams d'olivera i murtra) sobre les armes.

Llegenda: CEDANT CONCORDIBVS IGNIBVS ARMA. 1660.

Metall: Ae.

Diàmetre: 32 mm.

Núm. 32 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

Guitó encunyat a Tournai (Flandes).

- A/. Torre (símbol de la ciutat de Tournai).

Llegenda: PAX.NVPTIIS.FELIX.; al camp 16-60.

- R/. Dues mans juntes portant dues branques d'olivera i murtra (simbolitzant la pau i les noces).

Llegenda: MIRTVS.IN.OLIVA.

Metall: Ae.

Diàmetre: 28 mm.

Núm. 33 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

Guitó editat pel senyor de Cocquiel (Flandes).

- A/. Escut d'armes de l'editor.

- R/. Corona de murtra i al mig llegenda: ANº 1660/MARS VICTVS/
FVIT/CVPIDINIS/ARCV.

Metall: Ae.

Diàmetre: 27 mm.

Núm. 34 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

Guitó editat per Jacques-Philippe de Dongelberg a Bruxelles.

- A/. Escut d'armes de la família de l'editor.

Llegenda: FORTITVDENE ET TEMPERANTIA. 1660.

- R/. Vaixell amb bonança, al cel una P (Philippe o Pax) coronada.

Llegenda: FVGAT.NVBES.SOLEMQVE.REDVCT.

Metall: Ae.

Diàmetre: 27 mm.

Núm. 35 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

Medalla editada per la Petite Académie de París abans del 1694.

- A/. Retrat de Lluís XIV, de perfil a la dreta amb corona de llorer i vestit a l'antiga.

Llegenda: LVDOVICVS.XIV.REX.CHRISTIANISSIMVS, sense signar.

- R/. Himeneu portant a la mà dues corones de murtra, amb l'altre mà crema les armes; al fons, el Bidasoa i l'illa dels Faisans; més al fons, els Pirineus.
 Llegenda: PAX ET CONNVBIVM; a l'exerge: IX.IVN(II).M.DC.LX.
 Signatura: C(HERON).F(ECIT).
 Metall: Ar.
 Diàmetre: 62 mm.
 Pes: 102 g.

Núm. 36 1660 PAU DELS PIRINEUS

- Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions (París) entre el 1695 i el 1701.
 A/. Igual al de la medalla núm. 24.
 R/. Similar a l'anterior.
 Llegenda: PAX.ET.CONNVBIVM; a l'exerge: IX.IVN(II).M.DC.LX.
 Signatura: MOLART.F(ECIT).
 Metall: Br.
 Diàmetre: 70 mm.
 Pes: 145 g.

Núm. 37 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

- Medalla editada per l'Académie Royale des Médailles et Inscriptions (París) vers el 1702.
 A/. Igual al de la medalla núm. 14.
 R/. Himeneu alat baixa del cel, en una mà porta dues corones de murtra i amb l'altra cala foc a una pila d'armes; al fons, el riu Bidasoa i els Pirineus.
 Llegenda: PAX ET CONNUBIUM; a l'exerg: MARIA.THER(ESIA).AUSTRIACA/REGI NUPTA/M.DC.LX., signatura MAUGER.F(ECIT).
 Metall: Ar.; Br.; Br./Au.
 Diàmetre: 41 mm.; 41 mm.; 41 mm.
 Pes: 38 g.; 31 g.; 32 g.

Núm. 38 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

- Guitó editat per l'Académie Royale des Médailles et Inscriptions (París) vers el 1702.
 A/. Bust de Lluís XIV de perfil a la dreta.
 Llegenda: LUDOVICUS.XIIII.REX.CHRISTIANISS(IMUS).
 Signatura: I.D(OLLIN).
 R/. Mateix tema que l'anterior.
 Llegenda: PAX ET CONNUBIUM; a l'exerg: MAR(IA) THER(ESIA).AUSTRIACA / REGI.NUPTA.
 Metall: Ae/Au.
 Diàmetre: 29 mm.

Núm. 39 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

Guitó editat per l'Académie Royale de Médailles et Inscriptions (París) vers el 1702.

- A/. Retrats de perfil i enfrontats de Lluís XIV i Maria Teresa d'Austria.

Llegenda: LVD(OVICVS).ET.MAR(IA).THER(ESIA).D(EI).G(RATIA).FR(ANCIIAE).ET.N(AVARRAE).REX.ET.R(EGINA).

- R/. Semblant a l'anterior.

Llegenda: a l'exerg: MAR(IA).THER(ESIA).AUSTRIACA / REGI NUPTA/1660.

Metall: Ae.

Diàmetre: 28 mm.

Núm. 40 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions et Belles-Lettres (París) entre el 1703 i el 1723.

- A/. Igual al de la medalla núm. 15.

- R/. Mateix tema de les tres anteriors.

Llegenda: PACIS PIGNUS; a l'exerg: MARIA THERESIA AUSTRIACA/REGI NUPTA/IX. JUNII.M.DC.LX.

Metall: Br.

Diàmetre: 41 mm.

Núm. 41 — 1660 PAU DELS PIRINEUS

Medalla editada per l'Académie Royale des Inscriptions (París) entre el 1694 i el 1701.

- A/. Igual al de la medalla núm. 24.

- R/. Dues mans encaixant (amb les armes de França i Espanya), al al fons, flors de lis.

Llegenda: AETERNAE CONCORDIAE FRANCIAE ET HISPANIAE; a l'exerg: M.DC.LX.

Metall: Br.

Diàmetre: 70 mm.

Pes:

Núm. 42 — 1660 PAU DELS PIRINEUS I NOCES DE LLUÍS XIV I MARIA TERESA D'ÀUSTRIA

Medalla probablement francesa.

- A/. El bisbe de Baiona confirma davant l'altar el casament.

- R/. Llegenda: FIT PAX DUM THALAMO JUNGIS/LUDOVICE MARIAM/ERGO VENUS MARTEM MARSQUE/LIGAT VENEREM.

Diàmetre: 45 mm.

Núm. 43 — 1660 PAU DELS PIRINEUS I NOCES DE LLUÍS XIV I MARIA TERESA D'AUSTRIA

Medalla francesa.

- A/. Retrats de perfil i enfrontats de Lluís XIV i Maria Teresa d'Austria.

Llegenda: LVD(OVICVS).XIIII.ET. MAR(IA).THER(ESA).D(EI).G(RATIA).FRA(NCIAE).ET.NAV(ARRAE).REX.ET.REG(INA).

- R/. Un dia de ple sol a migdia; al fons, els Pirineus.

Llegenda: FAECVNDIS IGNIBVS ARDET; a l'exerg: 1660.

Diàmetre: 35 mm.

Núm. 44 — 1660 PAU DELS PIRINEUS I NOCES DE LLUÍS XIV I MARIA TERESA D'AUSTRIA

Guitó francès.

- A/. Semblant a l'anterior medalla.

- R/. Semblant a l'anterior medalla.

Llegenda: NEC.POTIOR — NEC.PAR.; a l'exerg: 1660.

Metall: Ae.

Diàmetre: 29 mm.

Núm. 45 — 1660 PAU DELS PIRINEUS I NOCES DE LLUÍS XIV I MARIA TERESA D'AUSTRIA

Guitó francès.

- A/. Igual a l'anterior.

- R/. Camp regat per la pluja vivificadora.

Llegenda: NON.LAETIOR.ALTER; a l'exerg: 1660.

Metall: Ar.; Ae.

Diàmetre: 31 mm.; 31 mm.

Pes: 10 g.

Núm. 46 — 1660 PAU DELS PIRINEUS I NOCES DE LLUÍS XIV I MARIA TERESA D'AUSTRIA

Guitó francès.

- A/. Semblant a les anteriors.

Llegenda: LVD(OVICVS).XIIII.ET.MAR(IA).THER(ESA).D(EI).G(RATIA).FR.(ANCIAE).ET.NAV(ARRAE).REX.ET.REG(INA).

- R/. Dues mans unides més estretament encara per una altra mà que baixa del cel.

Llegenda: PACEM ET CN(N)VBIA FIRMANT.; a l'exerg: 1660.

Diàmetre: 27 mm.

Núm. 47 — 1660 PAU DELS PIRINEUS I NOCES DE LLUÍS XIV I MARIA TERESA D'AUSTRIA

Guitó francès.

- A/. Igual a l'anterior.

- R/. Dues mans juntes que aclareixen els núvols sota una llum celestial.
Llegenda: FELICITAS.PVBLICA.; a l'exerg: 1660.
Diàmetre: 27 mm.
Metall: Ae.

Núm. 48 — 1660. PAU DELS PIRINEUS I NOCES DE LLUÍS XIV I MARIA TERESA D'ÀUSTRIA

- Guitó francès.
A/. Igual a les dues anteriors.
R/. Igual al guitó núm. 17.
Metall: Ae.
Diàmetre: 27 mm.

Núm. 49 — 1660 PAU DELS PIRINEUS I NOCES DE LLUÍS XIV I MARIA TERESA D'ÀUSTRIA

- Guitó francès.
A/. Una mà de justícia i un bàcul, posats en forma d'aspa, i al mig una espasa coronada.
Llegenda: SVSTENTANT.IVNCTA.CORONAM.
R/. Igual al guitó núm. 46.
Metall: Ae.
Diàmetre: 27 mm.

Núm. 50. 1661 PRIMER ANIVERSARI DE LA PAU DELS PIRINEUS

- Guitó francès.
A/. Escut de França coronat i amb els collars del Saint-Esprit i Saint-Michel.
Llegenda: NIL.NISI.CONSILIO.
R/. Arc de triomf de tres arcades, a sobre i al mig una pila d'armes abandonades, les columnes i els arcs són ornats amb fulles d'olivera i de murtra.
Llegenda: PACI.AETERNAE.PACTISQUE.HYMENEIS ; a l'exerg: 1661.
Diàmetre: 27 mm.

BIBLIOGRAFIA BASICA

- Médailles sur les principaux événements du Règne de Louis le Grand, avec les explications historiques par l'Académie Royale des Inscriptions et Médailles, Paris 1702.
Médailles sur les principaux événements du Règne entier de Louis le Grand, avec des explications historiques, Paris 1723.
G. VAN LOON, Histoire Métallique des XVII provinces des Pays-Bas — La Haye 1732-1737.
Médailles francaises dont les coins sont conservés au Musée Monétaire de Paris, 1812.
GOEREE, Numismata historica Ludovici XIV, Amsterdam 1812.
Catalogue des Poinçons, Coins et Médailles du Musée monétaire de la Commission des Monnaies et Médailles, Paris 1833.
Trésor de numismatique et de glyptique. Médailles francaises, depuis le règne de Charles VII jusqu'à celui de Louis XVI, Paris 1834.
J. SCHULMAN, Pax in Nummis. Amsterdam 1912.
JOSEPH JACQUOT, Médailles et jetons de Louis XIV, d'après le manuscrit de Londres, Paris 1968.